

Sygn. akt III Ca 1690/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Aleksandra Janas (spr.)

Sędzia SO Andrzej Dyrda

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa T. G.

przeciwko (...) Polska Spółce Akcyjnej w W. i Gminie Miejskiej Z.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 3 lipca 2013 r., sygn. akt VIII C 478/12

1 uchyla zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w zakresie ustawowych odsetek za okres od 12 stycznia 2011 r. do 11 lutego 2011 r. i w tym zakresie postępowanie umarza;

2 oddala apelację w pozostałej części;

3 zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Aleksandra Janas

UZASADNIENIE

Powód T. G. w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w Zabrzu przeciwko Towarzystwu (...) w W. i Gminie Z. domagał się zasądzenia od pozwanych kwoty 2507,18 zł wraz z odsetkami od dnia 12 lutego 2011 r. do dnia zapłaty w ten sposób, że zaspokojenie powoda przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego z obowiązku zapłaty. Wniósł również o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podał, że w dniu 11 stycznia 2011 r. jadąc ulicą (...) w Z. w wyniku najechania na ubytek w drodze uszkodził swój samochód marki F. (...). Wysokość szkody odpowiada dochodzonej pozwem kwocie, a zarówno Gmina Z., jak i jej ubezpieczyciel, odmówili dobrowolnej zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu, kwestionując roszczenie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Przyznał, że w chwili zdarzenia

świadczył Gminie Z. ochronę ubezpieczeniową, jednak powołując się na oznakowanie drogi zarzucił, że powód nie zachował wymaganej ostrożności.

Pozwana Gmina Z. także wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu zarzucając, że na odcinku drogi, na którym doszło do zdarzenia, obowiązuje ograniczenie prędkości do 40 km/godz., a nadto ustawiony jest znak informujący o uszkodzeniach jezdni. Pozwana twierdziła, że to powód swoją nieostrożną jazdą doprowadził do powstania szkody, a ponadto kwestionowała jej wysokość.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Zabrze zasądził od pozwanych Gminy Miejskiej Z. i (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda T. G. kwotę 2.068,24 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty – z zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego, a nadto zasądził od pozwanej Gminy Miejskiej Z. na rzecz powoda T. G. kwotę 229,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 stycznia 2011 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie, kosztami procesu obciążył pozwanych, przy czym szczegółowe wyliczenie tych kosztów poleca referendarzowi sądowemu.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że w dniu 11 stycznia 2011r. około godziny 23.00 kierując samochodem osobowym marki F. (...) nr rej (...) rok produkcji 2000, powód T. G. poruszając się ulicą (...) w Z. najechał na nierówność w nawierzchni i uderzył podwoziem w wybrzuszenie jezdni. Po uderzeniu kontynuował jazdę i po przejechaniu na ulicę (...) w Z. zauważył zapalenie się kontrolki oleju, wtedy powód zatrzymał się i po stwierdzeniu wycieku oleju wezwał Policję. W miejscu, gdzie doszło do uderzenia w nierówność nawierzchni, jezdni pokryta jest kostką brukową, a na ulicy obowiązuje ograniczenie prędkości do 40 km/h. Droga oznakowana jest również znakiem A-11 – nierówna droga. W dacie zdarzenia panowały trudne warunki jazdy, jezdni była oblodzona, a widoczność była ograniczona. Po zdarzeniu samochód powoda nie nadawał się do dalszej jazdy i został odholowany do warsztatu. Za holowanie samochodu zastała wystawiona faktura na kwotę 180 zł, zaś za naprawę na kwotę 2207,18 zł. Bezpośrednio po zdarzeniu ubytek w nawierzchni został zalany masą bitumiczną.

W oparciu o opinię biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki motoryzacyjnej Sąd Rejonowy stwierdził, że w okresie zimy, szczególnie w porach występowania mrozów, należało spodziewać się podnoszenia i wybrzuszenia nawierzchni drogi powodujących dodatkowe zniekształcenia nawierzchni, a najechanie na nie, nawet przy zachowaniu dozwolonej prędkości, w sposób szczegółowo przez biegłego opisany mogło doprowadzić do uszkodzenia pojazdu. Jednocześnie z uwagi na brak niezbędnych danych biegły nie był w stanie ocenić prędkości, z jaką przed zdarzeniem poruszał się samochód powoda, choć wskazał na brak przesłanek mogących być podstawą kwestionowania jego twierdzeń w tym zakresie.

Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że powództwo było częściowo zasadne. Zdaniem Sądu Rejonowego, brak było podstaw do wyłączenia odpowiedzialności pozwanych ponieważ prawidłowe oznakowanie drogi, w szczególności znakami ostrzegawczymi dotyczącymi jej złego stanu technicznego, nie mogło prowadzić do wyłączenia odpowiedzialności za szkodę spowodowaną złym stanem nawierzchni. Sąd Rejonowy podkreślił, że na zarządcy drogi spoczywa obowiązek zarówno zapewnienia bezpieczeństwa ruchu poprzez należyte oznakowanie drogi, jak również zachowania jej odpowiedniego stanu technicznego, przyjęcie odmiennego założenia prowadziłoby sytuacji, w której zarządca byłby z tej odpowiedzialności zwolniony. Jako niewykazane ocenił natomiast zarzuty pozwanych o innych przyczynach uszkodzenia pojazdu powoda. Za biegłym Sąd wskazał też, że w porze nocnej w okresie zimowym kierowca nie jest w stanie dostrzec wszystkich nierówności nawierzchni, ponadto w okresie gdy panują niskie temperatury stan nawierzchni ulega pogorszeniu, a z samego faktu powstania szkody w żaden sposób nie można wywieść, że przyczyną tego stanu rzeczy było zachowanie samego powoda. W tej sytuacji stwierdził Sąd Rejonowy, że wyłączną przyczyną uszkodzenia pojazdu był zły stan nawierzchni jezdni, co uzasadniało odpowiedzialność Gminy Z. na podstawie art. 415 i 416 k.c. Ustalając wysokość szkody Sąd wziął pod uwagę wiek samochodu, uznając, że zastosowanie do jego na prawy najdroższych części nie znajdowało uzasadnienia, miał też na uwadze, że dochodzona należność za skorzystanie z usług pomocy drogowej pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z awarią pojazdu. Orzekając co do odsetek Sąd Rejonowy wskazał, że żaden z pozwanych nie kwestionował daty wymagalności roszczenia objętego pozwem, zatem przyjęcie daty wskazanej w pozwie jako

okoliczności bezspornej było uzasadnione. O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 100 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany ubezpieczyciel, zaskarżając go co do punktów 1, 2 i 4 i wnosząc o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z jednoczesnym przekazaniem mu rozstrzygnięcia kosztach procesu. Skarżący zarzucił naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na błędnym przyjęciu, że do uszkodzeń w samochodzie doszło w okolicznościach podanych przez powoda i świadków, podczas gdy z opinii biegłego wynikało jedynie, że nie można tej wersji wykluczyć, co w konsekwencji nie powinno prowadzić do stanowczego i jednoznacznego wniosku, że do uszkodzeń samochodu powoda z całą pewnością doszło w okolicznościach przez niego zadeklarowanych, art. 100 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwany ma w całości ponieść koszty postępowania, podczas gdy zakres uwzględnionego roszczenia przemawia za zastosowaniem zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów. Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 415 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że przyczyną uszkodzenia pojazdu powoda był zły stan nawierzchni jezdni, a zatem winę za szkodę ponosi zarządca drogi - Gmina Z., podczas gdy odcinek drogi ul. (...) w Z. był oznakowany znakami drogowymi A-11 „nierówna droga” oraz B-33 „ograniczenie prędkości do 40 km/h”, a zatem przy dostosowaniu się przez powoda do widocznych znaków ostrzegawczych do szkody nie doszłoby, co w konsekwencji powinno prowadzić do wniosku, że odpowiedzialność pozwanych winna być wyłączona.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja pozwanej zasługiwała jedynie na częściowe uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela w całości i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, ponieważ znajdują one w całości oparcie w zgromadzonych dowodach, które poddano ocenie spełniającej wymogi z art. 233 § 1 k.p.c.

Analizując podniesione w apelacji zarzuty Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że zaskarżone orzeczenie jest trafne i podzielił w całości stanowisko Sądu Rejonowego co do podstaw odpowiedzialności pozwanej Gminy Z., a w konsekwencji także pozwanego (...) za doznaną przez powoda szkodę.

Zgromadzone w sprawie dowody nie stwarzają podstaw do przypisania powodowi jakiegokolwiek zawinienia, które prowadziłoby do uznania, że przyczynił się on do powstania szkody czy też zwiększenia jej rozmiaru. Jak wynika bowiem z tych dowodów, zwłaszcza z zeznań towarzyszących powodowi świadków (których wiarygodności nie kwestionowano), przed zdarzeniem nie przekroczył on dozwolonej prędkości i nie naruszył w żaden sposób wymogu ostrożności. Jednocześnie w swej opinii biegły wskazał, że z uwagi na pokrycie nawierzchni jezdni kostką brukową i występujące w niej uszkodzenia, w panujących w chwili zdarzenia warunkach atmosferycznych możliwe było powstawanie dalszych odkształceń, trudno zauważalnych czy nawet niezauważalnych dla kierowcy poruszającego się z dopuszczalną prędkością. Stwierdzenie to, nawet jeśli nie zostało dodatkowo poparte szczegółową rekonstrukcją zdarzenia, co okazało się niemożliwe z powodu niezabezpieczenia śladów w terenie, dodatkowo przemawia za przyjęciem twierdzeń powoda za prawdziwe i skutkuje przerzuceniem na pozwanych ciężaru wykazania okoliczności przeciwnych, co w sprawie nie nastąpiło.

Podkreślenia też wymaga, że o zdarzeniu powód niezwłocznie zawiadomił funkcjonariuszy Policji, a przeprowadzone przez nich czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do skierowania wniosku o ukaranie powoda z powodu braku znamion wykroczenia. Istotne jest także, że ubytek w jezdni będący przyczyną uszkodzenia samochodu powoda, został naprawiony przez zalanie masa bitumiczną już następnego dnia po zdarzeniu.

Bez zbędnego powtarzania Sąd Okręgowy akceptuje także wywody Sądu Rejonowego co do podstaw odpowiedzialności pozwanej Gminy. Podkreślenia wymaga, że prawidłowe oznakowanie drogi znakami ostrzegawczymi o nierównej nawierzchni nie wyłącza odpowiedzialności zarządcy drogi za szkodę wyrządzoną jej złym stanem technicznym.

Także wysokość kwoty zasądzonej przez Sąd Rejonowy nie budzi zastrzeżeń ponieważ wynika z przedstawionych przez powoda faktur.

Apelacja musiała odnieść skutek jedynie w zakresie odsetek, które zasądzono od dnia 12 stycznia 2011r. z naruszeniem art.321 k.p.c. Jak bowiem wynikało z treści pozwu, powód domagał się ich zasądzenia od 12 lutego 2011r., a żądanie w tym zakresie znajdowało oparcie w art.481 k.c. w związku z art.14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.392). W konsekwencji wyrok odnoszący się do okresu wcześniejszego (od 12 stycznia 2011r. do 11 lutego 2011r.) podlegał uchyleniu, a postępowania w tym zakresie należało umorzyć.

Z podanych przyczyn na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1 wyroku, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację w pozostałym zakresie jako bezzasadną. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy art. 100 zdanie 2 k.p.c. w związku z § 6 ust. 3 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.490).

SSO Andrzej Dyrda SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Aleksandra Janas